

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsač prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v sementiških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravništvu „DOMOLJUBA“ Vodničkove ulice št. 2. — Nasnanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 15.

V Ljubljani, 5. avgusta 1897.

Letnik X.

Novi pridobninski davek.

Zadnji »Domoljub« je poročal, da se bo de zemljski davek za nekaj tisočakov znižal, kar je naše kmetovalce gotovo zelo razveselilo. — Toda kadar država kaj odpusti, glada, da si drugej napolni svoj vedno prazni žep. — In res! Državni zbor je sklenil nove davčne postavbe. Posihmal ne bodo več davčne gosporske same odmerjale in nakladale davke ljudem, ampak napravijo se davčni okrajji, ki bodo morali spraviti neko že naprej odločeno svoto davkov skupaj.

Zato se nastavijo za vsak tak davčni okraj posebne komisije za odmerjenje pridobninskega davka. Polovico članov v te komisije in predsednika imenuje minister, drugo polovico pa jih izvolijo davkoplachevalci iz svoje srede.

V ta namen se po postavi vsi tisti, ki morajo plačevati pridobninski davek v onem davčnem okrajju, razdele v štiri razrede. V prvem razredu so oni, ki plačujejo več kot 1000 (tisoč) gld na leto pridobninskega davka, v drugem so oni, ki plačujejo na leto od 150 do 1000 gld. tega davka, v tretjem pa so oni, ki plačujejo od 30 do 150 gld., in v četrtem vsi oni, ki plačujejo na leto manj ko 30 gld. tega davka.

Vse osebe, ki plačujejo pridobninski davek v istem davčnem okrajju in v istem razredu skupaj, se imenujejo družba pridobninskega davka plačevalcev. Okrajno glavarstvo vpisuje posamezne osebe v to družbo, ob enem pa tudi pove svoto, koliko davka mora plačati ta davčna družba. Ta svota se imenuje družben kontingent, to je družbin del. Vsi deli vseh dežel skupaj pa napravijo glavno svoto pridobitnega davka.

Ta kontingent se določiti za prvo dobo (1898 in 1899) tako, da se seštejejo vsi cesarski davki, katere so ti davkoplachevalci v zadnjem času od tistih svojih pod-

jetij plačevali, katera padejo sedaj pod novo postavbo pridobninskega davka. Davčna družba prvega razreda mora plačati ta davek za prihodnjo dobo v celi prejšnji svoti brez odpusta. Drugi razred dobi en del dovoljenega odpusta, tretji razred eden in pol in četrti razred dva dela ali se enkrat toliko ko drugi razred odpusta.

Koliko pa znaša postavno dovoljeni odpust?

Postavno dovoljeni odpust znaša 20 % (dvajset odstotkov) glavne svote proračunanega pridobninskega davka.

Kdor ima podjetja v raznih okrajjih, je član več tacih davčnih družb.

Komisije za odmerjenje pridobninskega davka.

Te komisije določijo davek od pridobnine za vsako podjetje (n. pr. tovarne, mline, obrtnike itd.) izvzeti so krošnjarij z domačim blagom. Predsednika in polovico komisarjev imenuje minister, drugo polovico jih volijo davkoplachevalci. Vsak ud ima svojega namestnika.

Voli se pa tako-le: prvi in drugi razred volita naravnost ali direktno, tretji in četrti razred pa volita volivne možje in ti šele volijo komisarje in namestnike.

Pravico voliti imajo le možje, ki so stari že 24 let in imajo vse državljanske pravice. Kdor je izvoljen, mora sprejeti, če ni star čez 60 let, bolehen, državni in deželni poslanec, ali član kake druge take stroke. Volitev velja za štiri leta; čez dve leti jih polovica odstopi in je nova volitev.

Predsednik vodi posvetovanje. On dobi v roke od okrajnega glavarstva vse izjave o pridobninah posameznih davkoplachevalcev in jih pregleda. Pomagajo predsedniku jeden uradnik okrajnega glavarstva in udje te komisije. Tudi strokovnjake sme poklicati za po-

izvedbo in po potrebi zaslišati pod prisego. Dovoljeno mu je tudi napravljati ogleda po tovarnah in skladiščih. Zupani in druge gosposke so dolžne podpirati to komisijo.

Čudno pa je to, da postava ne pripušča poizvedovati pri poštni hranilnici, obrtnih nadzornikih in pri bolniških blagajnah. Tukaj bi se dalo najpreje kaj izvedeti za premožnejše ljudi.

Napoved pridobninskega davka.

S 1. januarjem 1898 se začne novi davek pobirati, do tistega časa pa mora komisija vsakemu posebej določiti, koliko davka bo za prihodnjo dobo plačeval. V ta namen pa je treba komisiji natanko vedeti, s čim se kdo peča, kako podjetje ima, od katerega bode ta davek plačeval. V ta namen izdaja davkarja posebne pole — obrazce, kjer je 23 predalčkov. Te predalčke mora vsakterj izpolniti natanko in resnično, sicer ga kaznujejo ostro. Če je obrazec izpolnjen, se pošlje davčnemu uradu. Ta izpolnjeni obrazec se imenuje *izjava pridobninskega davka*. Vlada je določila 1. dan mes. avgusta za čas, ko morajo vsi pridobit-

niki svoje napovedi doposlati. Kdor tega še ni storil, naj se pozuri, da ne zapade neki kazni.

Izglede take napovedi za mlinarja:

1. Anton Rus, 2 iz Temenice, 3. —, 4. —, 5. ima patent za mlinarje z dne 4. grudnia 1891, 6. ima mlin na tri tečaje in stope, 8. ima samo ta mlin, 9. mlin ima en sam prostor, ki je lastnina mlinarjeva in najemščina bi znašala letnih 120 gld., 10. melje samo za domačine in ne za prodaj, 11. melje celo leto, le huda suša ali led ga ustavita za kak teden, 12. (tukaj pišejo le najemniki), 13. pred menoj je moj oče imel mlin, 14. meljem sam in moja družina, 15. — 16. mlin goni voda iz potoka Temenica, drugih strojev nimam, 17. mlin je vreden 2000 gld., 18. posebnega kapitala za mlinarstvo nimam, kar zaslužim, zopet porabim, 19. oprava v mlinu je vredna 200 gld., 20. —, 21. —, 22. mlin malo nese in ne zasluži več kot za hrano družini, 23. —.

Anton Rus,
mlinar.

Kmetom ni treba delati te napovedi, ako samo svoje zemljišče obdelujejo.

Razgled po svetu.

Dne 17. julija je došla z Dunaja vest, da je vlada razpustila *slovensko celjsko gimnazijo*. Prejšnji državni zbor ni hotel več dovoliti potrebnega denarja za vzdrževanje te za štajarske Slovence tako potrebne gimnazije. Naučni minister je na vprašanje, kaj bo sedaj s celjsko gimnazijo, odgovoril tako, da se ni bilo bati hudega. Toda kmalu se je ministru zazdelo drugače in ne meneč se za svoje obljube je velel, da koncem avgusta preneha gimnazija. To je za nas velik udarec, ker, ako se do začetka šolskega leta razmere ne vrede, pričnó se zopet stari časi, ko se bodo morali slovenski učenci učiti raznih stvari v nemškem jeziku. Da pa pri takih razmerah ni inoče kdo ve kako dobro napredovanje, je razvidno. Na tak način nas vlada zatira in to dela nemškim prenapetežem na ljubo, katerim se sedaj delajo jezikovne naredbe vročo kri. Pa, krivice trpeli smo že dovolj, povzdigniti moramo svoj glas pred vsem svetom. Postavnim potom zahtevajmo svoje narodne pravice. Da bi to storili, sešli so se dne 30. julija v Ljubljani na poziv poslanca dr. Šusteršiča slovenski in hrvaški državni poslanci ter so sklenili, da hočejo tudi v prihodnje soglasno in složno delovati v prihodnjem državnem zboru, da se uresničijo zahteve slovenskega in hrvaškega naroda. Pred vsem pa zahtevajo, da se čim preje uredi celjsko vprašanje v smislu upravičenih zahtev in potreb štajarskih Slovencev. Tudi glede Primorske in Koroške zahtevajo pravičnosti od vlade. Sklenili so tudi poslanci, da se meseca septembra skliče v Ljubljani *vse slovenski shod*, na katerem se bomo zjediniili o nadaljnjem delovanju. Naj nikar

ne mislijo naši narodni nasprotniki, da bomo držali roke križem in še nadalje mirno gledali, kako nam režejo ud za udom od narodnega telesa. Vsaj pravice po postavi nam zagotovljene priboriti nam morajo naši poslanci, to upamo, to pričakujemo.

Grof Badeni umaknil se je za nekaj časa političnemu življenju ter se podal na počitnice na svoja posestva v Galiciji. Tam v samotni si pač beli glavo, kako bi pomiril razdražene Nemce in Čeha, kako bi napravil mir v Avstriji. Reči mu moramo, da sprave med Nemci in Čehi še ne ućakamo tako hitro, ker Nemcev nikakor ni volja odnehati od krivičnih zahtev. Kajti dogodki, kakor so se dogodili v Hebu, morejo ljudstvo le še bolj razburiti. Premislite! V kljub temu, da so oblasti prepovedala nemški shod v Hebu, sešlo se je vendar 9000 ljudij, katere so nemški krićači s svojimi hujskaćimi govori tako podkurili, da so padli po vojaki in po stražnikih s palicami in kamenjem. V veliki gnjeći, ki je nastala, bilo je ranjenih več oseb, nekaj senk in otrok celo pohojenih. Nemške ljudstvo na Českem je tako podivjalo, da Nemci Čehom in Čehinjam odpovedujejo brez vsakega vzroka službe, prelomljajo pogodbe, tirajo posle iz svojih hiš, Nemci rokodelcem, ki so česke narodnosti, ne dajejo zaslužka, nemški gospodarji Čehom odpovedujejo stanovanja itd. Tako delajo Nemci, ki bi Čeha najraje v zlici vode utopili. Je-li potem mogoća sprava? Nikakor ne. In naj se tudi, kakor poroćajo listi, snide ze septembra meseca deželni zbor, saj ne bo mogel delovati v takih razmerah. In vsamu temu je vzrok pomanjkanje krščanske ljubezni, one ljubezni, ki

da vsakemu svoje. Razdvižnega počenjanja Nemcev v Avstriji sramujejo se celo oni katoliški Nemci, ki so pod nemškimi cesarjem. Ko so namreč avstrijski Nemci potozili svojim bratom, kako da se jim godi in da naj jim pomagajo, so jim le-ti dali razumeti, naj pusté Cehom svoje pravice, pa bo mir.

Ze večkrat smo na tem mestu poročali, kako slabo se godi *Poljakom* pod nemškimi cesarjem. Cesarska vlada je na Nemškem protestantska in zato ne pozna one ljubezni, ki je doma le v katoliški cerkvi. Vsled tega pa zatira Poljake, kjer in kakor more. Zdaj so jim prepovedali vse zastave, slovesne obhode in sploh vse take stvari, ki na zunan kažejo narodno življenje. No, pa nemška vlada se jako moti, če misli, da bo tako Poljakom vzela ljubezen do svojega naroda. Slovani, naj je Slovenci ali Poljaki, je povsod revez, le zatiranje in zaničevanje, to je njegov delež. Mi sami vemo, da je hudo krivico trpeti, zato imamo sočutje z našimi slovanskimi brati.

Med *laškimi vojaštvom* se hitro širi socijalna demokracija; višji predstojniki sicer zatirajo take ljudi, pa ne pomaga nič. Ko so prišli tej zaroti na sled, se je neki korporal ustrelil. Gotovo je imel slabo vest. — Zdaj je sele svet zvedel, koliko morajo Lahi plačati *Menliku* zato, da jim je vrnil jetnike. Nič več ko 10 milijonov; toda to se še ne ve, ali toliko lir ali toliko tolarjev. Prvo bi znašalo v našem denarju nekako 5 milijonov goldinarjev, drugo pa več ko 20 milijonov. Toraj to imajo Lahi od nesrečne vojske.

Sedanji *russki* car je res ljudomil vladar. Znano je morda komu kaj o Sibiriji, kamor so Rusi pošiljali

vsako leto na tisoče kaznjencev, da so tam v hudem mrazu delali v rudokopih, dokler jih ni prav kmalu resila smrt hudega trpljenja. Ker so se prej obsodbe vršile površno in kakor se je zdelo sodniku, zato so se godile velike krivice. Car pa je storil, da se v Sibiriji osnujejo porotna sodišča, podobno kakor jih imamo pri nas. Dne 15. julija ustanovilo se je prvo tako porotno sodišče v Sibiriji. Ta dan je bil dan veselja za celo veliko rusko državo.

Lepe reči se godé na *Bolgarskem*! Neki višji častnik zapeljal je mlado žensko in jo dal potem umoriti. Pomagala sta mu pri tem delu načelnik policije in nek orožnik. Ta častnik je spremljevalec sedanjega kneza bolgarskega, odpadnika od katoliške vere. Vsi ti rokavnjači so bili sicer kaznovani za svoje hudodelstvo, toda pomilostženi bodo, ker jim sije solnce knezove milosti. Res, lepe razmere za kneza in njegov dvor; gotovo to ne bo brez upliva na bolgarsko politiko. Kdo bo še branil kneza, ki očitno prikriva hudodelstva?

Turškemu sultanu se še kar nič ne mudi, da bi sklenil mir z Grki; vedno še kaj dobi, da more pogajanja zatezati. Zdaj mu ni to všeč, zdaj ono ne. Med tem pa Mohamedani vedno more in pozigajo po otoku Kreti.

Na *Portugalskem*, majhni državi, ki je soseda Spaniji, boje se prekucije, ki hoče postaviti mesto kralja republiko ali ljudovlado. Več generalov in višjih častnikov hoče vreči kralja s prestola. Napeto je zelo vse. Bomo videli, če se bo posrečilo prekucuhom dobiti krmilo države v svoje roke!

Dopisi.

Iz Kamnika. Zadnji potres — nekoliko pozno poročilo sicer, pa v prvem hipu ste jih prejel itak v obilici — ni pri nas napravil nikake škode. Čutili smo ga sicer, tudi bežali, a sledu ni nikjer nikakega zapustil. Dejali so, da bo tujce odgnal. Nekaj strahopetnežev jo je res brez pobrsto, večina pa se za to ni zmenila. In tako imamo tujcev mnogo. Najbolj zahejajo sem Primorci in Hrvatje; tudi par čeških gestov imamo. — Vleed oslóvskega kralja med otroci je sola zaprta ze osli julij, pa marl vendar niso. V petek pa je nenadno umrl za srčno kapjo blagi, občeprijubljeni mladenič dvajsetih let, najzvestejši ud katoliškega mladéniskega društva. Društvo mu je napravilo krasen pogreb. Toliko pogreboev ima malokak veljak. Pevci so zapeli dve žalostinki v cerkvi in na grobu. Predsednik je govoril v vapočbudno mnogostevilnim pogreboem nagrobni govor na podlagi svetopisemkega reka iz knjige Modrosti: »Zgodaj je končal, pa je izpolnil sliko let; zakaj njegova duša je Bogu dopadla, zato je hitel, vzeti ga izmed hudobij.« Pogreb tega skromnega mladeniča je pokazal, da ljudje nasađnje vendar le cenijo čednost in da, četudi preziran, je v istini vendar v večji veljavi kreposten

mladenič kakor tisti, ki mogočno nosijo svoje glave po konci, znotraj pa so — puhli. Zatorej naprej kljub vsemu nasproitstvu! Dobra stvar mora komečno prodréti!

Iz Svibnega, 1. avgusta. Zdi se nam potrebno, da spregovorimo pár besedi radi zidanja novega šolskega poslopja, katero namerava občina staviti leta 1899. — Slavni ces. hr. šolski svet je imel dve komisiji, kateri precej staneti občino; se-le pri zadnji komisiji se je odobril nasvetovan prostor, za katerega bođe treba plačati celih 300 gld. Ako le pomislimo občani, da bođe šolsko poslopje, kakoršno nameravajo zidati, stalo kceih 12.000 gld., mora nas objeti zorna. Naše ljudstvo, ze itak revno, imelo je mnogo stroškov s zidanjem nove cerkve in nakupom novih zvonov; a zdaj naj bi zopet tolike zrtve prinašalo. Jar in nekateri pametni občinarji smo tega prepričani, da bi zadovoljvalo poslopje za kceih 3000—4000 gld. — Glejv možje! Na Jagnjenci ima naš občinar lepo novo hišo, katero bi gotovo rad odstopil za male novce, in nilo bi ustrezno celi občini posebno pa Studečanom, Veternejem vrhu, Öimernemu itd. Le pomisliti je treba, potem pa se odločiti in ne slepe slusati krajnega šolskega sveta. Vsi smo poklicani,

da izrazimo v tej zadevi svoje mnenje. Mi moramo skupno plačevati, torej sme ljudstvo zahtevati, da se mu lajša breme ter ga škode varuje, ako se le dá. Osebnosti na stran!

Kmet.

Iz ribniškega okraja, 23. julija. Toča. Grozna nevihta je včeraj, 22. m. m. raztresla vso svojo ljutost nad zgornjim koncem ribniške doline. Okoli tretje ure popoldne se je zagrnilo nebo in temnosivi oalaki so se od jugovshodne strani pomikali proti Ribnici. Ker je završalo v ozračju in usula se je toča tako na gosto, da po nekaterih njivah ni poznati, kaj je ondu raslo. Najbolj so prizadete vasi Žlebič, Sinovica, Zapotok, Vinica in Zamostec. Vse rastlinstvo na polju je do cela uničeno; drevje tako okleščeno, da niti lista na njem ne vidiš. Škoda je velika, žalost ubogih kmetov nepopisna. Še danes zjutraj je bilo vse belo po tleh. Ljudje, ki so bili slučajno takoj po toči v Sodražici, so pravili, da tako strašnega razdjanja niso še videli, kakor po njivah in vrteh pri Zamostcu. Toča je segala prav do ribniškega trga, kjer je skoraj četrť ure močno ropotalo, toda brez znatne škode.

Iz Crnega Vrha nad Idrijo 2. avg. Volilski shod se je vršil včeraj popoldne ob najlepšem vremenu; shoda se je udeležilo tudi več volilcev iz Godoviča, Cola in Idrije, mej drugimi veleč. g. dekan Arko, ki je shodu predsedoval. Državni poslanec dr. Žitnik je nad poldrugo uro poročal o zadnjem zasedanju drž. zbora, o hujškanju nemških liberalcev in nacionancev v zbornici in sedaj na raznih shodih proti slovanskim zahtevam in drž. zbornici večini, o obupnem boju obmejnih Slovencev za svoje pravice, osobito primorskih in isterskih Slovanov, o potrebi jedinstva vsa, v narodnih vprašanjih, o zadnjem shodu drž. poslancev, vseslovanskem shodu itd. Pojasnil je tudi nagodbo z Ogersko, vladni načrt o kmetijskih zadrugah, vprašanje o zavarovalnicah in nekatere druge točke gospodarskega programa. Zborovanje, ki je trajalo od 1/4. do 6. ure, je bilo jako živahno, ker so volilci izražali razne želje in praktične zahteve. Volilci so izrazili zaupanje svojemu zastopniku v drž. zboru, v nadi, da slovenska delegacija s pomočjo zaveznikov doseže ugodnih uspehov za našo občo in širšo domovino slovensko.

Toča. Od Sv. Križa pri Litiji, 24. julija: Po noči od 9. do 11. ure je bila tu strašna nevihta, kakoršne ne pomnijo ljudje. Dež je lil kakor iz skata, siloviti veter je hotel vse polomiti; vmes je pa gromelo in se bliskalo. Kar je pa najhujše, je to, da je začela padati med viharjem toča, katera je žalibog napravila mnogo škode. A ne po celi zupniji; najbolj so zadete vasi Storovje, Podpeč in oboje Vodice; tu je toča pobila polovico grozdja na trtah, potolkla tudi skóro vse žito, kar so je imeli še zunaj, posebno ajdo in proso, katera se bode težko kaj obrastla. Na Vodica je zlasti voda vzela veliko zemlje raz njiv in jo nesla siloma v dolino; voda je udarila v več krajih čez pot v vinograde in je drvila kamenje in pesek skozi vinograde v dolino, vzela je drugod zemljo (prst) v vinogradu. Po Moravški gori je toča naredila dosti manj škode, hudourniki so pa tudi tu pota raztrgali. Po Gobjeku in Orešju in drugod po fari pa toča ni naredila škode. Ko smo drugo jutro

vstali, smo se čudili, da se sploh kaj stoji. Župan in svetovalec šla sta precej drugi dan gledat na lice masta škodo, ki jo je povzročila toča, in v soboto je šel v Litijo k okrajnemu glavarstvu, da se kmalu odredi ocenitev škode. Bog varuj nas še hujšega!

Iz Metlike 24. julija: V četrtek popoldne je bila pri nas zelo huda nevihta. Lepo na novo nasajene vinograde v Vidosičih, Drasičih in sosedni Vivodini, kjer se je nekdanj pridelovala najboljša kapljica, je toča popolnoma uničila. Celo preteklo zimo in spomlad so ljudje rigolali in res v potu svojega obraza delali, a zdaj je namah uničen ves trud njihovih žuljevih rok. Marsikateri gospodar se je zadolžil, ker je upal, da se v kratkem povrnejo prejšnja srečna leta — zdaj pa ves obupan gleda v bodočnost.

Ráteče na Gorenjakem, 29. julija. Lovci 20. oddelka, ki so na Trbižu v posadki, imajo te dni strelne vaje pri jezerih pod Mangartom. Ravno sedaj je v tem kraju veliko živine: okoli 300 ovac, nad 200 govedine in nekaj konj. Tukaj imajo namreč Ratečani svojo planino. Ljudje se s čudenjem vprašujejo: »Ali res ni nikjer drugzega prostora za streljanje, kakor v naši planini?« Menda so si izbrali samo zato ta kraj, ker bode bolj prijetna zabava v lepi romantiški okolici. Ratečanom pa so ukazali, da morajo vso živino iz okolice odgnati. Nasi živinorejci se seveda ne morejo ustavljati takim drakoničnim ukazom in zato so včeraj zganjali tulečo živino v velikih trumah proti domu. Kam hočejo iti tačas z njo? Ali jo bodo krmili sedaj v hlevu, ko je zunaj najboljša paša? Spomladi pa bode trpela pomanjkanje kakor letos, ko so ji morali pokladati smrečje namesto mrve, in zaganje namesto slame? Ali bi ne bili mogli počakati z manevrom do Malega šmarna, ko pride živina zopet iz planine? Usmilite se že jedenkrat ubogega kmeta!

S Štajerskega, 26. julija. Cela spodnja Savinjska dolina od Zalca do Vranskega se je veselila na shod »Katoliškega političnega društva za vranski okraj« na Gomilskem dné 25. julija. Toda shod je prepovedalo c. kr. okrajno glavarstvo v Celju, češ, da je ljudstvo razburjeno ter da se je bati izgredov in to še posebno radi tega, ker hočejo tudi socijalni demokratje isti dan tam zborovati. Seveda, ljudstvo je razburjeno? Kdo pa je dal pravico sodrugu Ropasu, da je ondi prirejal svoje shode? Na koga je ljudstvo razburjeno? Ali na shode našega katoliškega polit. društva? Nikoli! Pač pa je silno razburjeno na socijalne demokrate in na njihove shode. Nase društvo je pa hotelo ljudi ravno pomiriti in jih podučiti ter je zato naprosilo tudi govornika dr. Kreka, c. kr. okr. glavarstvo pa je shod lepo prepovedalo. — Ker torej z društvenim shodom ni bilo nič, se je sklenilo izdati osebna vabila po § 2. društvenega zakona. Takih vabil re je izdalo nad 350. Zborovali smo torej pri zaprtih vratih Kočevarjeve gostilne na Gomilskem. — Gosp. dr. Krek je v dolgem in krasnem govoru pojasnil socijalno vprašanje in razkril laži socijalnih demokratov. Rekel je, človeška družba je bolna. Treba jo je ozdraviti; zdravnikov je več, a nekateri zdravniki so mazači. Ozdravila se bo po načelih krščanske pra-

vičnosti. Socijalni demokratje hočejo to bolno družbo tako ozdraviti, kakor zdravnik na glavi bolnega človeka s tem, da mu glavo odreže. — Govor je bil vsprejet z velikim navdušenjem in z glasnim pritrjevanjem. Bog daj, da bi rodil obilo sadu!

Iz Celovca, 19. julija. Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem je zborovalo minulo nedeljo pri Bužljeju v Vabni vasi, občina Pokrče. Na shod je prislo 130—140 kmetov-volilcev, ne vstevši drugo navzoče ljudstvo, in kakih 15 nasprotnikov-nemčurjev, katere je prignala radovednost iz Grabstanja, Jadovca itd. Preč. g. dež. poslanec Lambert

Einspieler je poročal o delovanju, oziroma o komedijah državnega zbora. Liberalno-nacionalno gospodarstvo koroškega deželne zbora je pojasnil gosp. deželni poslanec Fr. Grafenauer. Mestni kaplan Jožef Rozman je govoril o kmetkih zadrugah in dotičnem vladnem predlogu. Vsprejela se je resolucija, s katero se odločno obsoja nemško-liberalno-nacionalna obstrukcija, protestuje zoper govore in sklepe celovskega »volkstaga«. Zaupanje in priznanje se je izreklo gosp. drž. poslancu Einspielerju in slovenskim dež. poslancem. — Nova podružnica družbe sv. Cirila in Metode se je ustanovila v Pokrčah.

Listek.

Savojec in nadškof.

(Konec)

Se nekaj bi deček rad povedal, pa se menda ne upa; kajti molče stiska in suče borni klobuček.

»Kje bodeš pa dobil družega?« vpraša nadškof s solzami v očeh — in oni angelj se radostno smehlja pod solzami.

»Oh,« odvrne deček, »zato sem pa prišel sedaj le k Vam, če bi mi hoteli prodati Vašega svizca; kolikor ste mi Vi dali zanj, toliko Vam tudi jaz dam, povrhu pa še dva goldinarja.«

Tu stopi k mizi, položi na njo dva goldinarja več, kakor mu je nadškof dal za svizca, potem pa gleda kneza tako milo, tako proseče...

Nadškof pa reče: »Tega ne storim, ker mi žival ni nič koristila, pač pa nekaj družega. Če si zadovoljen, vzemi živalico brezplačno in pojdi z njo po svetu. Toda, kar boš z njo pri dobrih ljudeh dobil, bodeva imela vsak polovico. Na praznik svetega Silvestra pa prideš in mi pošteno plačaš, kar mi gre. Če ti je prav, daj roko!«

Deček gleda dolgo začudeno kneza, ker ni vedel, li misli resno, ali je vse le šala; ko pa vidi, da se nadškof ne šali, udari vesel v roko po tamošnji šegi. — Ko dobi svizca, hoče takoj vesel oditi; a nadškof zapazi, da mu pri strganih komolcih jopiča gleda umazana srajčica, in da platnena hlačice že tudi niso več trdne, ter veli slugi takoj, naj precej preskrbi dečku potrebne obleke. — Neskončno vesel odide deček z živalico dalje po svetu.

Praznik sv. Silvestra je že davno preteklo, a o dečku ni nadškof še ničesar čul.

Prešla so tri, štiri leta, tudi peto leto je preteklo že davno, in nadškof je že popolnoma pozabil na Savojevca.

Konec šestega leta se je približal. Kar pride na Silvestrov večer mlad mož v nadškofov grad in šli nujno s knezom govoriti. Ko dovoli knezonadškof vstopiti, stopi v vsprejemno sobo okusno oblečen in uljuden mladenič. Spoštljivo pozdravi vzvišenega gospoda,

potem pa boječe prične govoriti: »Premilostljivi gospod, se li morda še spominjate, ko ste podarili nekemu savojškemu dečku svizca s tem pogojem, da bodeva imela vsak polovico?«

»O, da, da, še,« reče nadškof, »pa menda ni bil preveč vesten. Morda veste Vi kaj o njem?«

»Ne sodite ga tako strogo;« odgovori mladenič.

»Ko je šel od Vas, napotil se je pri Koblencu čez Reno v Nemčijo, katero je vso prepotoval s svizcem, potem je šel pri Strassburgu zopet čez Reno in dalje v Pariz. Pozabil pa ni nikoli ne Vas, ne dolga. Pa bilo mu je prvič predaleč prav sem v Trier, deloma pa v prevelikem mrazu niti ni mogel. Rekel je pa: Saj potem vse skupaj lahko plačam. — Ko je pa prišel v Pariz — mu pogine živalica, in on je ostal na cedilu. — Pa, ker je zaupal v Boga, tudi On njega ni zapustil. Našel je poštenega tovariša s svizcem in s tem sta se pogodila, da hočeta skupaj služiti krajcarje in imeti vsak polovico. Potovala sta z živalico vsak nekaj časa po svetu. Ko se mu je pa zdele dosti, je vzel polovico 2000 goldinarjev, katere Vam tu poklada, o dobri knez, s tisočero hvalo.«

In tu položi veliko svoto denarja na mizo. Nadškof si otrne solze radosti v očeh in reče:

»Kaj? Vi ste oni Savojec? In toliko ste si pridobili z ono živalico?«

»Tega ravno ne,« odgovori Savojec, »sali z dobičkom sem si pridobil tudi vse drugo in zato Vam prepustim polovico in obresti.«

Solze stopijo nadškofu v oči in reče:

»Ti poštena duša, ali ne razumeš, da sem se samo šalil, ko sem zahteval, da deliva? Ne, vzemi, kar si si pravično pridobil in Bog ti blagoslovi!«

Kaj, mislite, je storil Savojec? Kdor je tako pošten, zvest in hvaležen, dá mu srce, kaj mu je storiti.

Jaz pa Vam rečem: Pripovedujte to resnično prigodbo otrokom, da bodo ravno tako pošteni, zvesti in hvaležni in da bodo zaupali v Boga, kateri tudi poštenega Slovence ne zapusti, kakor ni zapustil poštenega Savojsca.

Razgled po Slovenskem.

Veslovenski shod v Ljubljani. Dne 30. julija zbrali so se v Ljubljani na poziv dr. Šustersiča vsi slovenski in isterako-hrvaški poslanci ter se posvetovali o važnih vprašanjih, tičočih se Slovencev in isterakih Hrvatov. — Sklenili so, da se akliče meseca septembra v Ljubljani shod, na katerem se bodo odlični možje iz vseh slovenskih dežel in Istre zjediniili z državnimi poslanci v blagor slovenskega in hrvatskega naroda v Istri. Na tem shodu bo vlada slišala, kaj zahtevamo v obrambo svoje narodnosti.

Potres 15. julija ob 6. uri 52 minut je bil v Ljubljani in sploh po Kranjskem hud potres. Škode po deželi ni povzročil, pač pa je v Ljubljani nad 500.000 gl. škoda. Podrlo se je nad 100 dimnikov, po hišah se je pokazalo zopet veliko novih in starih razpok, tako da bodo sobni slikarji imeli veliko dela, posestniki pa veliko stroškov. V deželni muzeju je škoda več tisočakov. Nova poslopja, kakor pošta, Narodni dom, so se slabo obnesla in kažejo razpoke. — Cerkve ljubljanske so zopet precej trpele razun stolnice, ki je najbolj trdno zidana. Pri frančiškanski cerkvi so se po oboku, zlasti nad korom in presbiterijem pokazale stare razpoke in je zopet poškodovanih nekaj slik; v samostanu je precej škoda, nekatere celice so ravno tako razdejane kakor leta 1895; novi del samostana je nepoškodovan. Pročelje nunske cerkve kaže nove razpoke, križ na novem zvoniku se je precej nagnil proti Rožniku. V križanski cerkvi so se pokazale stare razpoke. V šentjakovski cerkvi so nove razpoke za velikim oltarjem, zvonik pa je nepoškodovan, z oboka je padlo precej ometa. S pročelja trnovske cerkve je vrglo kamenit križ. V šentpetrski cerkvi so se pokazale razpoke po kapelah in na oboku. — Mestno zupanstvo je dalo po hišah škodo ceniti in zupan Hribar je šel k cesarju, da ga prosi pomoči. Cesar je obljubil, da bode vse potrebno svojim ministrom naročil; in tako smemo upati, da se bo hišnim posestnikom vsaj za nekaj let še odložilo plačevanje brezobrestnega posojila, ki so ga leta 1895 od vlade dobili. — Za 15. julija so se ponavljali mali potresni sunki po deželi, kakor v Godoviču, Št. Lambertu itd. Bog nas varuj nadaljnih nesreč!

Duhovske spremembe ljubljanske škofije. Faro Sturija na Vipavskem je dobil č. g. Ivan Kromar, kapelan v Poljanah nad Loko. — V Velikem Gabru pri Št. Vidu na Dolenjskem je 14. julija umrl č. g. Franc Stupica, poprej župnik v Št. Heleni. N. v m. p. — Župnijo Špitalič je dobil č. g. Al. Češarek, in župnijo Polšnik č. g. Ivan Globelnik. Stolnim kanonikom je imenovan č. g. Josip Lrkery, spiritual v semenišču. — Premeščeni so: č. gg. Janez Švigelj, kapelan v Zagorju ob Savi, v Poljane nad Škofjo Loko. Martin Škrjanc iz Trnovega pri Ilirski Bistrici v Zagorje. Franc Oranič, semeniški duhovnik, v Trnovo na Notranjskem.

Umrli. 27. julija je umrl v Litiji vlč. g. Jakob Rus, nekdanji dekan v Smartnem pri Litiji. — V Ljubljani je dne 27. julija umrl nenadne smrti gosp. Janko Kersnik, c. kr. notar na Brdu, deželni poslanec in slovenski pisatelj. N. v m. p.

Prvo ljubljansko delavsko konsumno društvo je imelo v prvi polovici tek. l. 17.109 gl. 54 kr. denarnega prometa, kar je gotovo najboljši dokaz o njegovem dobrem delovanju. Člani se zadnji čas prav dobro poslužujejo v resnici delavske prodajalnice, posebno jih je pa k temu se znatno vspodbudil sklep zadajega občnega zbora, ki določa, da se dividende zaračunajo vsem članom po štiri od sto, ostali čisti preostanek naj se pa sorazmerno razdeli po svoti, ki jo je ta ali oni član vplačal tekom leta za kupljeno blago. V to svrhu se vse zapiše v posebno knjižico, ki jo dobi vsak član. Kdor torej več kupi v našem društvu, ta prejme koncem leta večjo dividendo. V pojasnilo samo mal primer: Član N. N. je imel vplačan celi delež skozi celo leto in je nakupil vsak teden povprečno za 3 gl. raznega blaga, kar stane 156 gl. Na 4 odstotnih dividendah dobi kakor vsak drugi član 60 kr., od čistega prebitka pa recimo šest odstotkov (natančneje bo seveda pokazal konečni letni račun), tedaj od kupilne vsote 156 gl. lep znesek 9 gl. 36 kr., toraj vsega skupaj 9 gl. 96 kr., ali okroglo cel desetak. Pač lepo novoletno darilo! To naj bi bil opomin posebno onim članom, ki menijo, da je dovolj, da je kdo samo član naše zadruga, če še kaj kupuje ali ne. — Glode izplačevanja dividend za leto 1896 opozarjamo vse člane, ki se niso pršli po nje, naj se gotovo vsaj do konca avgusta oglašé v društveni pisarni bodisi ob delavnih zvečer, ali ob nedeljah dopoldne, ker sicer se odpadle dividende več ne izplačejo posebej, marveč se pribijejo k deležu. — Društvena člana gospoda Jernej Bizjak, št. 326, in Ivan Tominec št. 330, kakor tudi vsi drugi, ki se morda spremenili dosedanje bivališče, se tem potom opozarjata, da prijavita društvemu odboru svoje sedanje stanovanje, kakor tudi na § 7 zadr. pravil.

Ogenj je bil, kakor se nam poroča, dne 27. m. m. v vasi Ambrus ob polu enajsti uri predpoldnem. Pogorela je samo ena hiša, dasi ni bilo ljudi doma, ker je bila sveta maša ravno tisti čas v pol ure oddaljeni vasi. Zažgal je naše neki S., rodoma Ljubljanečan, pristejen v Žiri. Spomladi je se nabiral zavarovance za neko zavarovalnico. Zdaj je že v zaporu.

Iz Jarš pri Ljubljani. Ogenj je vpepelil pretečeno soboto popoldan v Jaršah pri Ljubljani štiri hišna poslopja z gospodarskimi vred. Rešili so samo živino. Posestniki so bili zavarovani le za male svote in poleg tega nekateri še zadolženi. Zažgali so zopet otroci, igraje se z žveplenkami v slamnatih skladiščih. — Na pomoč so sicer pršli ognjegasci iz Most, a pomagati ni

bilo mogoče veliko, ker so bila pri tej vročini in neugodnem vetru vsa poslopja mahoma v plamenu.

V frančiškansko cerkev v Ljubljani je prišel v noči 21. julija zločinec, ki je siloma odprl tri skrinjice, kjer pa ni mogel dosti dobiti, ker radi tatov se pogosto spraznujejo. Predrznil se je in odprl tabernakelj, vzela lunulo, sveto hostijo pa prilepil na steklo monštrance. Zapustil je v cerkvi sekirico in z darasko kladvo, oboje z zlomljenim toporiščem. Sklepalo bi se torej, da je zidar, ki ima sedaj ali je imel lani opraviti pri cerkvi in samostanu in so mu znani vsi koti. Bil je že jedenkrat v cerkvi, a takrat je le vlomil malo skrinjico; sedaj pa je dovršil grozni sakrilegij, ki je za dvema potresoma najhujša nesreča. Stvar se je izročila mestni policiji, morda se posreči stakniti zločinca.

Iz Rateč pri Škofji Loki se nam piše: Pri nas smo ustanovili slovensko bralno društvo. Pravila je že potrdila c. kr. deželna vlada. Društvo prične svoje delovanje 8. t. m. Bog daj srečo!

Iz Št. Vliške fare na Dolenjskem. Daš 26. julia t. l. je ob 9. uri zvečer pri kopanju utonil Ignac Grabljevec s Pluske, fare Št. Vid pri Zatičini, 24 let star. Pokojnik je bil marljiv, v obče spoštovan ter starišem in sorodnikom jako priljubljen mladenič. N. v m. p.

Potres. Iz Godoviča nad Idrijo, 26. julija: Danes zvečer ob 8. uri 30 minut nas je zopet iznenadil močen potresni sunek s podzemeljskim bobnenjem od vzkoda proti zahodu.

Volitev župana v Križah pri Trzinu se je vendar izvršila. Izvoljen je Jožef Abačič županom, stari župan, mož poštenjak in samouk, ki je s svojim modrim postopanjem spravil županstvo v pravi tir. Volitev vlekla se je dobrega pol leta. Predzadnji četrtek so volili odbornike od 8. ure zjutraj čez 10. uro zvečer. Boj je bil precej hud in volilci so prišli skoro do zadnjega vsi na volišče. Duhovi so bili močno razburjeni, a so se že precej pomirili. Posebno veselje pa je zavladovalo, ko je 25. julija naznanil strel iz topičev, da je izvoljen stari župan vnovič. Bog živi župana in volilce, kateri so združeno in složno volili.

Iz Moravč. Ubila sta v nedeljo 25. julija v Pečah dva zločinca Ignacija Urbasa, cerkovnikovega sina, starrega 22 let. To se je pa na ta način dogodilo: Fantje so šli v nedeljo popoldne v Peče, kjer so se napili zganja. Vname se med njimi prepir. Zlobneža napadeta Ignacija Urbasa, katerega jeden izmed teh dveh udari s

polenom po glavi, tako da se nesrečnež zgrudi na tla. Pa tudi potem, ko je na tleh ležal, ga še zločinca vedno pretepavata. Na to so prenesli mladeniča domov, kjer je v malo urah umrl. Zločinca sta drugi dan sama šla v zapor.

Škoda po toči. Zapriseženi cenilci so škodo po toči dne 22. t. m. v ribniškem okraju cenili na 99 200 gl., in sicer v občini Sodražica 34 600, Sušje 32 000, Jurjeva 12 200, Ribnica 7 700, Dane 5 400 gl. in Struge 7 300 gl.

Iz Podgorja pri Kamniku. Upali smo, da bodo letošnji poljski pridelki posebno bogato obroditi. Toda zito je lahko in namlatilo se bo mnogo manj, kot je kazalo. Slame in sena bo obilo. Bog daj, da se jesenski pridelki bolje obnesó!

Državna podpora. Poljedelsko ministerstvo je kmetijski podružnici v Škocijanah na Dolenjskem za trtnico dovolilo 300 gl. podpore.

Slavnost otvoritve Narodnega doma v Celji in blagoslovljenja zastave »Celjskega Sokola« se bodo vršila dne 7. in 8. avgusta t. l. Vspored je zelo zanimiv, zato naj se peča vsak, kdor le more, v Celje, da se slavnost izvrši častno za ves slovenski narod.

Nov slovenski odvetnik za Koroško. Pretekle dni napravil je g. dr. Alojzij Kraut odvetniški izpit v Gradcu. Novi odvetnik je koroški rojak iz Pliberka in se naseli na Koroškem.

Narodni dom v Trstu. Primorski, osobito tržaški domoljubi resno mislijo na to, da si v Trstu zgradé skupen Narodni dom. Na zadnjem občnem zboru »Edinosti« se ni obravnavalo o tem vprašanju, ker ni dostajalo časa; toda še letos se bodo sklicali zastopniki raznih slovanskih društev v Trstu, da se razgovoré o tem velevažnem vprašanju.

V Trstu štrajkajo skoraj vsi delavci v trgovinah za les. V pristanišču je 22 ladij z lesom. Manjše tvrčke hočejo ustreči zahtevam delavcev, a večje se branijo.

Slovenci pod Italijansko vlado. Huda se godi našim bratom v beneških pokrajinah. V italijanski zbornici jih zastopa žid Murgu. Ta je nedavno zahteval, naj vlada kaj ukrene, da se »panslavizem« mej beneškimi Slovenci zatré. Panslavizem pa smatrajo te baže ljudje vsako bratsko zanimanje za svoje sosede na Gorškem. Hudo je tudi sibal družbo sv. Mohora, ki vzdržuje baje panslavistične nazore. Vlada je obljubila vse storiti, da se obvaruje italijanska kultura tudi ob mejah.

Raznoterosti.

(Poveden) na Dunaju.) Na Dunaju je dežile neprenehoma od 27. do 30. m. in Dunajčica, sicer majhna in nesnatna rečka, je že v torek proti večeru tako narasla, da so morali promet na nekaterih mostičih ustaviti, ker je bila nevarnost, da utegnejo valovi izpodkopati stebre. Voda je hitro naraščala in v noči mej četrtkom in petkom zadela je dunajsko mesto katastrofa, koje stra-

hovite posledice še sedaj v polni meri ni pregledati ne morejo. Znano je, da sta dve največji podjetji, s katerima ima sedaj dunajska občina največ širbi in dela, regulacija in pokritje Dunajčice, tes sgradba mestne železnice; žalibog se mora priznati, da sta uprav te dve napravi največ trpeli. A tudi meščanstvo samo ima velikansko škodo. Dunajčica je preplavila vse nizko ležeče ceste

in trge na obeh straneh reke, nebroj družin je moralo iz svojih stanovanj, zapustivši svoje imetje valovom. Nena- vaden prizor se je primeril v nočni kavarni „Cafe Paradies“. Občinstva je bilo v kavarni polno, godba je svirala in vse je bilo v najboljši volji; hipoma se odpro tla in voda se razlije po celem lokalu, in s tako silo in hitrostjo, da so se gostje jedva rešili, kajti voda je najedenkrat narasla za 1 m. Glasovir, bilardno mizo, stole in drugo opravo je voda odnesla. Sličnih prizorov bi se dalo naštetih še mnogo. Veliko hiš je v nevarnosti, da se vsaki čas sesujejo, kajti voda izpodkopuje temeljna zidovja in osobje požarne brambe, mestne policije in rešilne družbe deluje neumorno noč in dan, da reši vsaj ljudi iz dotičnih poslopij; tudi pijonirske čete so se poklicale na pomoč. Tudi na Donavinem kanalu je voda narasla 250 cm nad navadno višino, tako da se je moral promet ustaviti; tudi najmanjšim parnikom je prehod pod mostovi nemogoč. Povodenj je učinila mnogo škode tudi po drugih krajih Nižje Avstrijske; veliki nalivi pa so bili tudi na Moravskem, Češkem in v Šleziji. Dosedaj se je na Dunaju ponesrečil smrtno le jeden delavec, ki je pomagal pri rešilni akciji; stal je na nekem zidu, a zid se je porušil in ga pokopal pod valovi. Od sobote nadalje Dunajčica upada, nasprotno pa narašča reka Donava, vsled česar proti nekaterim delom mesta še večja nevarnost. — Na Češkem je najbolj prizadeto mesto Trutnov, kjer je ponesrečenih veliko število ljudi.

(Medras v sena.) Posesnik A. Sušnik v Vipavi je pripeljal dne 12. julija voz sena domov. Seno zmečejo na skedenj; ko položi nato mati 4letnega otroka v seno, jame ta kričati: „Kača, kača!“ Res vidijo pribitevi stariši prav blizu otroka velikega gada, ki se je ravno trudil podgano požreti. Pripeljali so ga bili s senom na vozu. Oče ga je ubil.

(Meč škapulirja.) K nekemu misijonarju je prišel grešnik, ki je izvršil veliko hudobij in celo umorov, in naposled je celo, kakor se večkrat pripeti pri takih ljudeh, Boga sovražil iz vse dnše. Teptal je križ z nogami iz golega sovraštva do ljubega Odrašenika; celo nevredno je pristopil k sv. obhajilu samo zato, da bi Boga bolj razžalil. — In glej! Popoldne po nevrednem tem obhajilu se spove grešnik tako skesano in čisto svojih grehov da je večkrat vsled ihtenja prenehal. Drugi dan je se pristopil k sv. obhajilu z angeljsko pobožnostjo, ter je odslej dalje sveto živel. — Kako, da se je tako naglo spreobrnil? Spovednik je menil, da je kdaj storil kako prav dobro delo ali da je vsak dan opraviljaval kako molitvico Mariji na čast, toda — ne; več let ni naredil ta mož niti križa več, molil ni prav nič. — Samo škapulir je nosil skozi celo svoje grešno življenje z imenom Marija. To je bilo še edino, kar je dobrega imel. Vsled tega, da je nosil škapulir mu je usmiljena Mati izprosil izpreobrnenje. Spreobrnenec je pozneje sam ta dogodek večkrat pripovedoval. — Kako dobra je res Marija! Ta dogodek nas tudi opominja, da imejmo vedno pri sebi kak škapulir ali svetinjico; brezbožnežem

ga je treba skrivaj v obleko vsiti in za nje moliti, da se preje spreobrnejo in ne padejo čisto satanu v roke. »Dan.«

(Nesreča pri strelnih vajah.) Iz Leskovca se nam poroča: Tukaj imajo topničarji svoje vaje. Strogo je prepovedano skrivati kroglice. Sedemnajstletni Martin Račič iz Bregov je dne 16. julija našel jedno kroglico ter jo prinesel domov. Popoldne ob 1/2 2 uri nesrečen tolče na šrapnel, kroglica se razleti in mladeniča raztrga; ene roke in nekaj telesa niti najti ne morejo. — Vsako leto se ljudem naroča, naj pusté take reči, ako jih najdejo, na miru ter naznanijo topničarjem. Ze večkrat so ljudje kaj našli ob strelnih vajah, a ta grozna nesreča je prva.

(Tudi gosji pastirji) štrajkajo v Nori na Pruskem. Zahtevali so povišanje plače; ker se jim želja ni spolnila, popustili so gosi, ki delajo sedaj po polju veliko škodo.

(Pod žensko komando.) V Zveznih državah Severne Amerike volijo tudi ženske v javne zastope. Tako so pred kratkim v Jamestownu ženske mestni zastop dobile popolnoma v svoje roke. Prvi sklep mestnih mater je veljal kvartopircem. S sekirami, kladvi in kolmi oborožene so neki večer vlomile v snane igralnice. Možje so takoj zbežali, mestne matere pa so razbile vso hišno opravo ter na ulico izlile vso zalogo piva in zganja.

(Najmanjšega konja - penija) ima grof Carcano v Lombardiji; visok je samo 60 cm., vendar pa lepo zrašen, živahen in močan. Grof se vozi s štirimi tacimi konjiči, za katere kupi na dan za 25 kr. krme.

(Belna sestra.) Gospa: »Ti še vedno hodiš po jed za svojo bolno sestro; saj je gotovo že zdrava, ker večraj sem jo videla na cesti.« — Otrok: »Da, zdrava je že, toda jesti hoče še vedno.«

(Grozovito.) Zdravnik: »Desna noga je trikrat zlomljena, jo bomo morali pač odrezati.« Bolni Aron: »Bog Abrahamov! Kaj odrezati? Saj sem si šele predčeraj dal napraviti nove škornje!«

(Stopnjevanje.) Na nekem ljudskem shodu nastopi govornik in pravi: »Jaz pač mislim, da plačujemo preveč davka!« (Splošno pritrjevanje.) »Jaz menim, da nam ni treba več davkov plačevati!« (Viharno odobravanje.) »Meni se zdi, da smo dosti dolgo davke plačevali, naj pa zdaj vlada nam plačuje davke par let.« (Ploskanje brez konca in kraja. »Živel, živel! Ta zna!«)

(Skrben oče.) Oče je šel v mesto po zdravnika za svojega bolnega sina. Zdravnik obljubi, da se pripelje takoj drugi dan. V istem kraju imel je zdravnik lov v najemu in vzame seboj tudi puško. Ko ga mož zagleda, pravi: »Gospod doktor, ali se ne upate drugače sina umoriti, kot — s puško?«

(Zdravnik) na deželi je preiskoval bolnega moža in ko je vsega pretrkal, da bi se bolj spoznal bolezen, reče možu: »Oče, pokazite se jeziku!« — »Gospod, jezik je popolnoma zdrav,« odvrne mož, »le sicer sem ves proč.«

Narodno gospodarstvo.

Kako zboljšati zemljišča? Jarem velikih stroškov in težkih davkov leži dandanes na ramenih uboze kmeta. Vse kar on potrebuje, je drago, zlasti delavci; nasproti pa njegovi pridelki nimajo primerne cene ali pa se se sploh ne dajo spraviti v denar. Nasledek temu je, da kmetijstvo hira in propada.

Zalibog nam tudi prihodnost ne obeta veliko boljšega. Vrh tega se pridružijo še slabe letine, da mora kmet mesto prodajati še celo kupovati marsikje potrebnega zivca. To velja na Pohorju zlasti o pijači, ker zalibog sadne letine so tod že dolgo slabe, letos pa menda bode malokatera stikalnica škripala. Vendar danes ni moj namen, opisovati bedo in nadloge kmeta, s demur bi mu tudi ne bilo nič pomagalo, ampak opozoriti ga hočem na pomočke, s katerimi se bi mu zemljišče zboljšalo in tako pridelke pomnožilo.

Če natanko pregledujemo naša zemljišča opazimo na njih pogosto nerodovitno goščavo, močvirje, malovredne kolovoze ali razdrapane groblje. Marsikje imajo prav okoli hiš pravo puščavo, kjer se na slabem svetu obira živina, med tem, ko mora dotični kmet si iskati za zimo krme v prav oddaljenih krajih. Kmet trpi škodo,

tarpa in teži, ali ne vé si pomagati. Toda iz lastne skušnje vem, da temu ni tako, le treba je bistrega uma, vztrajne volje in delavnih rok. Iz nerodovitnega sveta se mora napraviti rodno polje, travniki in še boljše — sadonosniki! Da to ni nobeden čudež, niti skrivnost, hočem podati tukaj nekaj svetov, z namenom, naj bi si marsikateri kmet svoje zemljišče na ta način zboljšal, kar bo le njemu v dobiček.

Ako hočemo pesestvo lepo vrediti, moramo najprej razne stroke kmetijstva primerno razdeliti. Največja napaka je večjidel ta, da ima kmet vse nakopičeno in zmešano. Med njivami se vrsti troha pašnika, zraven je travnik ali nekaj gozda itd. Tudi je napačno, da se živina pase prav blizu doma, med tem ko je senožet najbolj oddaljena. Kjer se dá lepo uvrstiti, naj je okoli doma najbližje vrt in sadonosnik, za tem njive in travniki, nazadnje še le pašnik in gozd. To zato, da se lažje varujejo in spravljajo pridelki vrta in polja, katere kmet rabi in spravlja skoraj celo poletje, med tem ko se na pašniku in v gozdu manj škode godi pridelkom in je navrh za živino še zdravo, da se na potu nekoliko izprehodi.

Dalje prihodnjic.

Prihodnja števska .BONDI.USA. izide dne 19. avgusta 1897 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 24. julija:	82,	59	85,	81	83.
Gradec, 24. julija:	72,	51	41	22	40
Lina, 31. julija:	65	8,	34,	13	32.
Trst, 31. julija:	21,	82	26.	18	34.

Razglasilo.

Podpisano mestno županstvo naznanja, da se bodo vršili od sedaj naprej v Novem mestu (Rudolfovem) na Dolenjskem ob vsakem sejmu za govejo živino tudi

konjski sejmi

in acer:

- 1) vsak prvi ponedeljek vsakega mesca (ako pade na tak ponedeljek praznik, vrši se sejm prihodnji ponedeljek), torej 12 sejmov; nadalje ob vsakem letnem sejmu, kakor
- 2) januarja v torek po sv. Antonu;
- 3) aprila v torek pred sv. Jurjem;
- 4) avgusta v torek po sv. Jerneji;
- 5) oktobra v torek po sv. Lukeži;
- 6) decembra prvi torek v adventu.

Prvi konjski sejm je bil torej

dne 2. avgusta 1897

kot prvi ponedeljek mesca avgusta

Prerelno je za te sejme vsestransko pripravno in prostorno novo sejmišče tik državne ceste za novomeškim pokopališčem s posebnim dohodom in posebnim odhodom kakor tudi poskuševališčem za konje na sejmišču semem

Mestno županstvo v Novem mestu

dne 10. julija 1897.

Župan:

Dr. Schegula.

Prevzete gostilne.

Podpisani si usojam p. n. občinstvu naznaniti, da sem dobro znano in staro

gostilne „pri ribču“

v Kurji Vasi št. 4

prevzel, kjer bodem p. n. občinstvu točil dobra istrijska in dalmatinska vina, kakor tudi pristni dolenjski oviček, potem vsaki dan sveže graško Reininghausovo pivo. — Postregel bodem tudi z dobrimi jedili.

Za mnogobrojni obisk se naitopleje priporoča

A. BASBERGER, gostilničar,

v Kurji vasi št 4, „pri ribču“.

203 1—1

Služba organista in cerkvenika

se oddá z dnem 15. sept. t. l.

v Grahovem pri Cerknici.

Služba znaša letnih 200 gl. prosto stanovanje in prosto biro. Zeleti je znanje kakega rokodelstva. Srejme se tudi izvežbani samouk

197 2

Fran Lakmayer,
župnik.

X. zvezek:

POVESTI

Andrej Kalan

izšel je ravnokar ter se dobiva komad 20 kr. po pošti 23 kr. v Katoliški Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani. Tudi III., IV., V., VI., VII. in VIII. zvezek so še v salogi.

V Stanečah se

odda v najem hiša štey. 12

s prostori za stanovanje, z obokanimi kleti, z vrhom s sadnim drevjem in tudi nekoliko zemljišča zraven.

Več o tem pové lastnik Janez Trampuž, Golobrd, pošta Medvode. 201 1-1

Kovertę s firmo
priporoča
Katoliška Tiskarna
po nizkej ceni.

V vsakem poštno-oddajnem okraji, v vsakej fari in po potrebi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot 104 10-1

zajpni mož, posredovalec

z dobrim in trajnim postranskim zaluzkom od nekega, mnogo let obstoječega avstrijskega podjetja prve vrste. Pismene ponudbe pod „V. u. G.“, Gradec, post. rest.

Stanarinske knjižice

za stranke z uradne potrjenimi deležbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gl., v Katol. Tiskarni v Ljubljani.

Vsa zaloga blaga trvdke

B. Miklauc

v Ljubljani

v baraki za knezoškofijsko palačo

bode se od 1. avgusta naprej zaradi

preselitve v Špitalske ulice št. 5

razprodala

za zelo znižane cene.

Kdor hoče kaj kupiti po ceni, naj ne zamudi te lepe prilike.

205 (1-1)

Ljudska posojilnica,

registr. zadruga z neomejeno zavezo, v Ljubljani, Gradišče št. 1.

200 3

Semestralna bilanca dné 30. junija 1897.

(13mesečni obstanek.)

Posojila	glđ. 379.939 34	Udov 317 z vplačanimi de-	
Naloženo pri hranilnicah, bankah, poštni hranilnici in gotovine	glđ. 105.322 39	leži	glđ. 2.534 -
		Hranilnih vlog	" 468 321-15
		Reeskompt pri banki	" 4000 -

Raifajnsnovim posojilnicam posodila glđ. 145.004-09.

Prometa v 6 mesecih, od 1. januarja do 30. junija 1897, je glđ. 1.515.991-58.

100 do 300 glđ.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter povsed brez izgube, ako hoče prodajati postavne depuzidne srečke in hrkavna pisma.

Ponudbe na: **Ludovika Oesterreicher, Budapest VIII, Deutchegasse 8. 459 10-1**

Oelz^{ova} kava

je najboljši in najčistejši prinesek h kavi.

Cestite gospodinje!

Zahtevajte in kupujte to kavo!

Prodaja se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

Kdo pija
Kathreiner-
Kneippovo sladno kavo?
Vsak
kdo ljubi okuano kavo, hoče
zdrav ostati in si kaj pripraviti.

(180) 10

Vožnje karte in tovorni listi
v Ameriko
Kralj. belgijski poštni parnik
Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijonovano od visoke c. kr. avstrijske vlade.
Pojasniti daje radovoljno

koncesijonovana potovalna pisarna
H. Schmarda
194 12-3
v Ljubljani, Strelške ulice št. 4.

Prilporočen od zdravnikov
Marijaceljski grenčec

V trgovini popolnoma prost, ama ga torej prodajati vsak trgovec. Najboljše nadomestilo za prepovedane takozvane Marijaceljske želodene kapljice. Razprodajatelj dobé navikljá popust. Plakati v vseh jezikih za reklamo se dobé zastopni. Okrepitjuče, okuano, poživiljajoče, osvježujoče, zdravje pospešujoče, v dijetličnem oziru blagodejnih je.

Želodeni grenčec najfinjšega vonja (aroma) in najboljšega okusa, ne seperno grenek, marveč prijetno pogreni. — Srečno izbrana sestava izredno dobrih, čistih zelišč, najvestnejša priprava z najboljšo podstavo alkohola omogoči prirejanje najizvrstnejšega želodnega grenčca, kateri krepi želodec in izvrstno učinkuje proti oslabljenju želodca in njega prebavnih organov. Priporočen od zdravnikov, potrjen po neštivilnih zshvalah. — Steklenica 20 kr., 6 stekl. 1 gld., 12 stekl. samo 2 gld. — Dobiva se v vseh prodajalnicah, toda pri nakupovanji: **Pozor!** Pristen in pravi ima varstveno znamko **Marijino Celje**, katera je oblastveno vknjižena. Da pa se pri kupovanji obvaruje ponarejenega ali pokvarjenega blaga, je najpriporočljivejše obrniti se plemen naravnost do glavne za'oge

Varstvena znamka.

Lekarna Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko,
katera razpošilja — da se občinstvo seznaní s pravim, pristnim blagom — najmanj 6 steklenic z obratno pošto po vseh delih sveta 191 24-6

sidro
Liniment. Capsici compos.
144 18 iz lekarné Richter-jeve v Pragi
priznано izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar trehkrat.
Richter-jev liniment s sidrom
ter sprejema iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.
Richter-jeva lekarna
pri slatem lovu v Pragi.

Herbábny-jev podfosfornasto-islí
apneño-železni širup
Ta 26 let z največjim uspehom rabljen, prmi širup rastaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljaje in redlnost, telo jači in krepí. Heleno, ki je v širupu v lahko si prilagodí obliki, je jako koristno za marjanje krvi, rastopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešuje narejanje kostij.
Cena steklenic je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več 113 17 za zaviljanje. 668 20-20

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imei, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 26 let obstoječega podfosfornasto kisllega apneño-železnega širupa. Zahteva naj te torej vselej izredno Herbábny-jev apneño-železni širup. Paži naj se tudi na to, da je zraven stojiča oblastveno protokolirana varstvena znamka na vsaki steklenici in; prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nitjo oeno, niti z drugimi pretvezami, da bi napili kake ponaredbi!

Dunaj, lekarna „zur Barmberzigkeit“
VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.
Zaloga tudi skoro v vseh lekarnah.

IVAN SCHINDLER
Maslinske in druge stroje
Maslinske in druge stroje, ki jih izdeluje v svoji delavnici v Pragi, so najboljše in najboljše. Maslinske stroje, ki jih izdeluje v svoji delavnici v Pragi, so najboljše in najboljše. Maslinske stroje, ki jih izdeluje v svoji delavnici v Pragi, so najboljše in najboljše.

187 6-6

Vse stroje za poljedelstvo!

Vnoviž znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. — Skropilnice proti peronosperji, zboljšani sestav Vermorep. — Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlične [vodovodne] preše). — Slamoreznice, katere se jako lahko gonijo; po zelo smernih senah. — Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju,

II/2 Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

182 7

Zastopniki se iščejo.

265 20-9

4 zlata, 18 srebrnih kolajna, 30 častnih in priznanih diplom.

Kwizde

korneuburški

redilni prašek.

Živinozdr. diet. sredstvo za konje, govedo in ovce.

Rabi se že tekem 43 let, je največ hlevih ako žival neče jesti, slabe pri bavlja, vzboljšanje mleka in da daje živita več mleka

Cena: škatlj. 70 kr., pol škatlj. 35 kr.

Pristen je le, ako ima poleg natisnjeno varstveno znamko. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah.

Glavna zaloga:

Franz Iv. Kwizda

e. in k. avstr.-ogerski in rumunski
117 dvorni zalagatelj 8-6

okrožni lekarnar v Korneuburgu pri Dunaju.

Največji izbor.

Skrbno izdelavano

L. Mikusch,

tovarna detinikov,
Ljubljana, Bečinski trg 15.

170 18-9

Hotel Fischer, Kamnik, Kranjsko.

Ponizno podpisani slavnemu občinstvu uljudno naznanja, da je s 1. majem letos občeznani

hotel Fischer

v mestu Kamnik, najprijetnejšem zavetišču in kopališču, prevzel zopet v lastno rečijo

Priporočujoč se slavnemu občinstvu za obilni obisk naznanja, da bode skrbel prav posebno zadovoljiti cenjene goste z izborno vinsko kapljico, vselej svedim pivom, z dobro, ukusno gorke in mrzlo kuhinjo.

V hotelu se nahaja mnogo sob za prenočišče, kakor tudi letna stanovanja.

S spoštovanjem

189 10-4

Fran Fischer.

Jedino pravi

Balsam

(Tinctura balsamica)

iz lekarne pri „angelju varhu“ in tovarne farmaceutičnih preparatov

A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

Preskušeni in potrjeni od zdravstvenih obilstev.

Najstareje, najpristnejše, najreelnejše in najcenejše ljudsko domače zdravilo ki uteši prane in plučne bolezni krč v železcu itd. ter je vsa-

bno notranje in zunanje. V znak pristnosti je zaprta vsaka steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja trdka **Adolf Thierry** lekarna pri „angelju varhu“. Vsek balzam, ki ne nosi zgoraj stojiče zelene tiskane varstvene znamke, naj se odkloni kot čim večje tem nič vredneje ponaredba. Pazi naj se toraj vedno natančno na zeleno varstveno znamko, kakor zgoraj! Ponarejalce in posnemovalce svojega jedine pravega balzama, kakor tudi prekupce nič vrednih ponarejenih, občinstvo varajočih drugih balzamov, zasledujem najstrožje sodnijskim potom na podlagi zakona o varstvenih znamkah. Kjer se ne nahaja zaloga mojega balzama, naj se naroči direktno in naslovi: Na angelja varha lekarno **A. Thierryja v Pregradi pri Rogatec-Slatini**, 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franco vsake avstro-ogerske poštne postaje 4 krome, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krome 60 vinarjev. Manj kot 12 malih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo, proti predplačilu ali poštnemu povzetju. Pazi naj se vedno natančno na zgorajšeno zeleno varstveno znamko, katero mora nositi v znak pristnosti vsaka steklenica.

Adolf Thierry, lekarnar

189 20-14 v Pregradi pri Rogatec-Slatini. 396 30-8